

AMERIKANSKI SLOVENC

Geslo: Za vero in načod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU,
— S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI IN ZAPADNE SLOVANSKE ZVEZE V DENVER, COLO.

STEV. (No. x 91.)

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 11. JUNIJA — THURSDAY, JUNE, 11, 1925.

LETNIK XXXIV.

“Vremena Kranjcem bodo se zjasnila!”

(Konec).

Zdaj pa vprašamo č. g. Škurja, zakaj on in vsi njegovega mišljenja nam niso pokazali boljše poti, dali boljše nasvetov, predno ste prodali list “Slogo”. Ne dolžite samo slovenskih lajkov, trgovcev in drugih. Da bi imeli pravi program in ako niste bili kos svojemu delu, zakaj niste apelirali na slovensko javnost v Ameriki? Da bi storili to takrat, bi se vam ne bilo potreba bati danes nobene kontrole pri katol. listu A. S. — Edinost. Dana je bila prilika vam in drugim, da se nam pridružite, da izpopolnite naš program, da bi zadovoljili vse slovenske duhovnike in lajke. Mi potrebujemo ne samo komande, ampak sodelovanja! Ako imate v tem boljše ideje in boljše načrte, boljši program, kakor ste ga že imeli, ste nam dobrodošli.

S tem, da se ne strinjate z našim programom, če prav priznate potrebo kat. dnevnika, še ni vse rešeno z Vašim protestom. Ako ste modrejši in zmožnejši, dajte slovenskemu katol. narodu kaj boljšega. Mi z naše strani imamo vrata odprta za Vas in vse Vašega mišljenja. Ako vi govorite v imenu vseh fistih, kateri se niso odzvali pozivu našega podjetja — mi ne vemo. Dvomimo pa, če bi sploh še kateri slovenski duhovnik podpisal Vaš članek.

Da č. g. Škur še vedno veruje v krvave rihte na letnih cerkvenih sejah, to še danes, mu ni zameriti, kajti isto bi se primerilo vsakemu slovenskemu župniku, ki bi v letnem farnem poročilu izdal tako “metamorfozo,” kakor jo je izdal on. Spodobilo bi se, da bi on kot župnik spodbujal župljane k napredku svoje župnije in da bi se lepo zahvalil svojim cerkvenim odbornikom, č. c. sestram, svojemu organistu, cerkveniku, cerkvenim pevcom, ministrantom, kat. društvam in vsem tistim, ki so kaj dobrega storili za svojo župnijo. Ker pa tega ni storil, je nov dokaz, da ne razume slovenske duše. Radi tega mu bomo poslali gotove slovenske župnije letna poročila na ogled, da se bo znal v prihodnje boljše ravnati.

Č. g. se boji, da je pri našem podjetju ni prave kontrole slovenskih duhovnikov, t. j. brez vsake cerkvene kontrole. Vraga so vam bila odprta in so vam še danes! Zakaj torej se bati? Očitano nam duhovnikom in lajikom neodvisnost, modernizem in fašizem. To niso boleznislovenskih katoličanov v Ameriki. To so italijanske bolezni. Slovenske bolezni med nami katoličani so: nesloga in kdo izmed nas bo zvonec nosil! Ako “jaz” nisem na vrhuncu tega ali onega pokreta, sem zoper to. — V tem je nesporazum našega skupnega delovanja v korist katol. mišljenja.

Mi moramo delovati, da se držijo naši katoliški principi in da ustrezemo želji zavednih katoličanov. Potrebo katoliškega časopisa čutimo. Zatorej po svojih zmožnosti delujemo zato. Ako ima kdo dobro voljo pomagati, mi ga drage volje sprejmemo v svoj delokrog. Ni se treba bati, da bi posamezniki prevzeli kontrolo našega podjetja. Zeljno pričakujemo, da dobimo v prihodnosti slovenskega duhovnika za urednika našega lista, ki bo duša našega lista. To kakor hitro bo mogoče, ko se bo narod odzval in da vidimo, da je podjetje finančno dovolj močno, da ga bo vzdrževalo. Mi vsi od svoje strani smo zato.

Na vsa vprašanja in izvajanja č. g. Škurja se ne da stvarno odgovorjati, ker on ne razume stališča našega katoliškega časopisa ne naših katoliških organizacij, kakor tudi ne pozna zgodovine ameriških Slovencev. Ali je on šel v boj iz svojega prepričanja, ali iz prepričanja svojih prijateljev — tega ne vemo. Zanima se za zgodovino prvega slovenskega pokreta ali ne v pravem smislu. Mi kot katoličani moramo priznati vse naše pionirje, indijanske misijonarje, škofe in druge zaslužne slovenske duhovnike. Mi vemo, da je Msgr. Buh s pomočjo slovenskih dijakov povzdignil list Amerikanski Slovenec. Mi vemo, da je sedanji veleč. g. dekan Šavs bil prava duša vsega gibanja, ko se je ustanovilo našo slavno K. S. K. J. Mi poznamo požrtvovalno delo drugih slovenskih duhovnikov, ki so ustanovili slovenske župnije in s tem povzdignili svoj narod.

V Vašem članku omenjate samo one, katere hočete opotrebiti za pokritje Vaših argumentov. Zakaj opuščate namenoma veleč. g. dekana Šavs, ki je bil sodelavec prvega slovenskega časopisa pod vodstvom Msgr. Buha in ki je bil velepomemben faktor pri ustanovitvi K. S. K. J. Jednote? Č. g. Škur piše: “Slepec slepca vodi. . .” — A ne tako pri nas. Mi imamo na naši strani zaslužne duhovnike in lajke, ki so v svojem življenju res nekaj storili in so pravi vzgled vsem drugim in vsi ti prisegajo dosmrtno zvestobo Amerikanskemu Slovincu in Edinosti in naši slavni K. S. K. J. Jednoti. Oni so nas opazovali v večnih bojih za naš obstoj in danes odobravajo naše podjetje in naš program z dušo in telom. Njim je najdražje pri srcu, najstarejša slovenska katoliška jednota in naše podjetje A. S. & Edinost. Ustanovniki in sodružniki od začetka so z nami in edino v našem programu vidijo bodočnost in to v korist katoliške jednote in katoliškega dnevnika.

Č. g. Škur pravi, da je zgodovina učiteljica življenja in da so slovenski duhovniki prav malo ali nič storili za slovenski narod v Ameriki, ki se zavzemajo za naše podjetje. Č. g. Škur denite svoje karte na mizo ter izposodite si še pet ali deset trumfov in bomo videli, kdo je več storil za svoj narod v Ameriki! Govorite o K. S. K. J. in njenem Glasilu. Jaz Rev. Černe in pokojni Rev. Sojar sva šla na svoje stroške na konvencijo v Milwaukee leta 1914 te jednote, ko je bilo vse napeto bodisi glede Amer. Slovencev ali katoliškega stališča naše jednote. Skupni nastop slovenskih duhovnikov je pripomogel, da je ostal

pri katoliški jednoti duhovni vodja. Res je, da smo morali žrtvovati naše najstarejše glasilo A. S. Storili smo pa to z namenom, da smo ohranili jednoto katoliško. V tako nujnem položaju še niso slovenski duhovniki pokazali enotne fronte na nobeni konvenciji. Zatorej vsa čast sledečim slovenskim duhovnikom: pokojnemu duhovnemu vodju Rev. Tomšič, pokojnemu duh. vodju Rev. Kranjcu, pokojnemu Rev. Sojar, Rev. Leskovecu in Rev. Černetu.

Poznejša doba jasno kaže, da je bilo lastno Glasilo KSKJ. najboljša obramba za KSKJ. posebno v najkritičnejših časih od leta 1915. ko je bil duhovni vodja lastnega glasila Rev. Černe. Na konvenciji v Milwaukee so skušali odpraviti spoved pri jednoti. Temu so bili kos začasno slovenski duhovniki delegati. V kratkem zatem je imela katoliška jednota sodniško obravnavo z slovenskimi brezverci v Chicago, kamor je bil poklican tedanji predsednik Paul Schneller, tajnik Josip Zalar in duhovni vodja Rev. Černe. Skušali so vse v svoji moči, da spodrinejo ustavo KSKJ. Skušali so dokazati, da je spoved nepostavna itd. A ni se jim posrečilo. Ravno tedaj se je vsejalo semé novega prerodenja našega kat. življenja in od tega časa je K. S. K. J. plula po mirnejših vodah v lepšem miru in slogi in to pod vodstvom tedanjega duhovnega vodja Rev. Černetu.

Vprašamo Vas č. g. Škur, koliko ste Vi v takih kritičnih trenutkih storili za ohranitev katoliškega življenja pri jednoti in za katoliško časopisje.

Temu so sledile druge manjše zmešnjave, katere so bile več ali manj osebnega značaja, ki so razjedale našo solidarnost in skupni nastop, ali koncem konca so te osebne malenkosti na zadnji konvenciji podlegle in zmagale pa so konstruktivne ideje za boljšo katoliško bodočnost. Od tistega časa delujeta Glasilo KSKJ. in Edinost roka v roki za skupni napredek jednote in vsega, kar je katoliškega. Pripoznamo, tudi, da je Amerikanski Slovenec začetnik KSKJ. in nosi velike zasluge v tem oziru. V dobi tistih malenkostnih osebnih bojov pa so ga nekateri elementi zlorabljali v svoje osebne klikarske namene. Zato pa ni čuda, da je list bil izgubljen in nazadnje bi bil nečastno propadel, da ga ni ravno naše katoliško podjetje še o pravem času rešilo smrti. In ponosni smo na to, da smo mogli ohraniti in oživiti tega dragocenega ljubljenčka naših slovenskih pionirjev v Ameriki. Otedaj naprej je združen z listom Edinostjo in z njo vred naučujuje, agitira in dela reklamo za naše katoliške ideje, za naše katoliške organizacije, osobito za našo slavno KSKJ. Uspehi tega skupnega dela so jasni in veliki, da jih občuduje cela slovenska Amerika.

Glasilo KSKJ. je po mnenju nas vseh tiskano v duhu načel KSKJ. Ne moremo pa pričakovati, da bi ta list odgovarjal trem protiverskim slovenskim dnevnikom. Kot glasilo naše organizacije ima popolnoma svoje polje in izvršuje svojo posebno nalogo, katero more vršiti samo on. Vemo, da jednota potrebuje svoje posebno glasilo za svoje uradne namene svoje organizacije. Radi tega se ni treba bati Rev. Škurju, da hoče naše podjetje podjarmiti jednotino glasilo, ker se tudi članstvo jednote ne boji, kar je zlasti pokazalo s tako naučujušenim kupovanjem delnic našega podjetja. Da se pa tudi voditelji jednote nas ne bojijo, ne nas ne naše kontrole pa jasno pokazuje prva povečana števil. z dne 26. maja tiskana na novem stroju, v kateri so se oglasili skoro vsi s svojim zanimivimi članki, s katerimi naučujujejo slovenski narod za slovenski katoliški dnevnik.

ZDAJ — KDO SMO MI?

Sedaj pridemo na vrsto mi slovenska katoliška tiskovna družba Edinost taka kot je danes in kot je bila, ko je prevzela podjetje od slovenskih oo. Franciškanov meseca avgusta leta 1923.

Začrtali smo si novo pot za dosego svojih ciljev. Stopili smo pred slovenski narod s popolnoma jasnimi načrti, povedali mu popolnoma odkritosrčno, kaj in kako hočemo. To ve cela ameriška slovenska javnost in gotovo tudi Rev. Škur. Slovenski narod kot tak je nas razumel, osvojil naš program, kot program celokupnega slovenskega katoliškega naroda v Ameriki, kar jasno spričuje toliko zanimanje za uresničenje teh naših ciljev. Tako da naše podjetje danes ni podjetje nekoliko posameznikov, temveč si ga je narod osvojil kot svojo pristno narodno lastnino. Prilastil si ga pa ni samo narod sam temveč tudi pretežni del naše najodličnejše in najdelavnejše slovenske duhovščine v Ameriki. Naj jih navedemo kdo so:

Rt. Rev. Mgr. Anthony Ogulin, St. Paul, Minn. — Rt. Rev. Mgr. Bilban, Gilbert, Minn. — Very Rev. M. Šavs, Shakopee, Minn. — Rev. J. Černe, New Jersey St., Sheboygan, Wis. — Rev. Ciril Zupan, 806 E. B. St., Pueblo, Colo. — Rev. P. Benigen Snoj, 62 St. Marks Place, New York, N. Y. — Rev. J. J. Oman, 3547 E. 80th St., Cleveland, Ohio. — Rev. A. L. Bombach, 400 Center St., Barberton, Ohio. — Rev. J. Blažič, Leckrone, Pa. — Rev. A. Leskovec, 307 Adams St., Eveleth, Minn. — Rev. F. Turk, 245 Linden Ave., San Francisco, Calif. — Rev. M. Pirnat, Butte, Mont. — Rev. A. Mlinar, 806 E. B. Street, Pueblo, Colo. — Rev. A. Murn OFM., Clifton, N. J. — Rev. M. J. Golob, 450 Pine Street, Bridgeport, Conn. — Rev. J. M. Trunk, Leadville, Colo. in Rev. Benvenut Winkler, 9546 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.

Med temi je 26. društev K. S. K. J. Jednote, 4. društva Dr. sv. Družine, 2. društva Reda Katoliških Borštarnjev, 3. društva Najsvetejšega Imena in okrog 110 druščin in posameznikov, ki so delničarji in lastniki. To je torej skupnost, ki tvori in lastuje, da se izrazimo, kakor č. g. Škur, našo tiskovno “kompani- (Dalje na 2. strani.)

SPORAZUM MED ANGLIJO IN FRANCIJO.

Anglija in Francija soglašati o problemu evropske varnosti. — Anglija desna roka Franciji v slučaju vojne.

Ženeva, Švica. — Med Anglijo in Francijo se je dosegel sporazum o problemu evropske varnosti. V ta pakt je vključena tudi Belgija in Nemčija.

Vel. Britanija je pristala na to, da bo v slučaju, da bi bila Francija napadena, jej dala popolno pomoč, bodisi na suhem ali na vodi, kakor *tudi v zraku. To je pa itak že v Versailleski pogodbi, a vendar se srce povdarja, v znak, kako pri srcu je Vel. Britaniji — mir v Evropi.

Austen Chamberlain, angleški vnanji minister je obvestil Brianda, francoskega vnanjega ministra, da se v političnih krogi v Angliji strinjajo z odgovorom, ki ga je Francija poslala na nemško spomenico glede varnosti; temu odgovoru pritrjuje tudi Belgija.

KRIŽEM SVETA.

— Boulogne, Francija. — Angleški zrakoplov Elsie, ki se je udeležil tekme v Belgiji je doletela nezgoda, ko se je spuščal na zemljo in se je vrv zapletla v mimovozelčni vlak. Zrakoplov je uničen, pilot je ostal nepoškodovan, le en potnik je zadobil male poškodbe.

— Sanghaj, Kitajsko. — Od tukaj prihaja poročilo, da se je prenehalo z izgredi, a stališče Kitajcev napram tujcem je še vedno skrajno napeto.

— Atene, Grčija. — Prebivalci otoka Samos so se uprli, kateri upor sta zanetila tolovaja brata Vafiades, ki sta se zatekla na otok, da bi se izognila kazni. Grška vlada je poslala tja oddelek mornarjev, ki bodo z lahkoto ustajajo zasuđili.

— Berlin, Nemčija. — Od tukaj se poroča, da so se v Sofiji ponovili nemiri in je prišlo pri poveljnih bojih sedem oseb ob življenju. Med mrtvimi je tudi en član parlamenta, ranjenih je več sto. Dom voditelja kmetijske stranke so razstrelili z dinamitom.

— San Antonio, Tex. — Učitelj na Brooks letalnem polju, poročnik E. L. Searl je bil na mestu mrtev, ko je s svojim letalom z višočine 500 čevljev priletel na zemljo.

— Santiago, Chile. — Vlade čete so zasuđile ustajajo v severni provinci. 30 upornikov je bilo usmrtenih in večje število ranjenih. Vodja upornikov je tudi mrtev, komunistični agitatorji, ki so zanetili nemire bodo kaznovani.

— Mexico City, Mehika. — V Vera Cruz in Oavaca državi so bili hudi nalivi, ki so povzročili, da so nekatere reke prestopile bregove in napravile ogromno škodo, življenje je izgubilo nad 100 ljudi.

— Chicago, Ill. — Joseph Koppel, 6342 N. Fairfield, Ave. je v prepiru svoji zaročenki zalučal v obraz solno kislino in ji povzročil hude bolečine, prepepljali so jo v bolnišnico, kjer nimajo upanja, da bi ozdravela.

Iz Jugoslavije.

NAJVHARNEJŠA SKUPČINSKA SEJA KAR JIH JE ŠE BILO. — NETAKTNOŠT SKUPČINSKEGA PREDSEDSTVA. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

O poteku seje.

Skupščinsko sejo dne 12. maja zaznamujejo kot eno najviharnejših. Vsled tega, ker je bila na dnevnem redu volitev 5 članov upravnega odbora drž. hipotekarne banke in ker so ta mesta dobro in mastno plačana, se je razvila ostra borba za ta mesta. Na seji radi obilice kandidatov niso mogli priti do sporazuma. Vladna večina, ki se je zavedala svoje krivde, je hrup povečala z neslanimi kliči. Sploh je bila seja polno burnih prizorov. Prišlo je tudi do prerekanja netaktnosti predsedstva, ki je odstranilo slovenski napis na Jugoslov. Klubih.

Arnavtskega vojaka,

ki je, kakor je bilo že poročano ustrelil tri častnike in pobegnil iz Petrovaradinske trdnjave so prijeli ko se je v civilni obleki in s puško na rami hotel pri Mitrovici prepeljati čez Savo. Na poziv naj počaka je odgovoril s strelom, nakar so streljali tudi orožniki ter ga ustrelili v roko. Moral se je udati in so uklenjenega gnali v Petrovaradin.

Družine na cesti.

V Zagrebu so z dovoljenjem stanovanske oblasti deložirali iz neke hiše 17 družin s skupaj 50 osebami. Pohoštvo so ljudem zanesli na ulico in dvorišče, lastnik hiše je pa dal takoj sneti vrata in okna in hišo tako razdejati, da je nesposobna za prebivanje. Sedaj so ljudje pod milim nebom.

Znižana železniška cena.

Prometno ministrstvo v Beogradu je odobrilo, da plačajo vsi tisti, ki se izselijo iz naše države, ali pa z drugih držav in pri tem potujejo čez naše ozemlje, kakor tudi vsi tisti, ki se vračajo iz emigracije preko naših jadranskih luk, bodisi posamezni ali v skupinah v tretjem razredu potniških in mešanih vlakov polovico cene. Za dokaz, da so res izseljenci ali povračevalci, morajo, kadar kupujejo vozne listke, pokazati pravilno viziran potni list.

Izseljevanje z otoka Korčule.

Iz dalmatinskih otoških mest Veveluka in Blato se že delj časa prebivalstvo naravnost trumoma izseljuje. Meseca aprila je odpotovalo v Brazilijo samo enega dne 500 ljudi in prav toliko duš čaka sedaj na prvo ugodno priložnost, da zapusti domovino. Slabe letine in preobljudei kraji spravljajo ljudi v-obup, zato se izseljujejo.

Prisilno zidanje hiš.

Osječko stanovansko sodišče je nekaterim imovitim meščanom ukazalo, da si morajo zgraditi svoje lastne hiše, sicer bodo izgnani iz dosedanjih stanovanj.

Velik požar v Kranju.

Izbruhnil je ogenj v Kranju na pristavi mesarja Goloba v kokrškim predmestju, ki se je zelo hitro razširil na sosednji

dve pristavi, ki sta pogoreli do tal. Mesar Golob ima 500.000 Din škode, medtem ko znaša zavarovalnina le 500 Din, pri sosedih je pa škoda krita s zavarovalnino. Vzrok požara ni znan.

Cerkev v Planini pogorela.

V Planini nad Zgoranjim Tunjnjem je pogorela tamkajšna cerkev sv. Vida. Cerkevno ostrešje in streha je popolnoma uničena. Zvonovi so popadali na tla a se niso razbili. Zažgali so pastirji, ki so tik cerkve zakurili in nosili žerjavico pod streho.

Strela vdarila v cerkev.

V okolici Velenja, v Št. Janžu na Vinski gori, je udarila strela v tamošnjo cerkev v času, ko so bili verniki zbrani pri litanijah. V trenutku, ko je župnik držal v rokah Najsvetejše, da podeli blagoslov je treščilo, zbegano ljudstvo je hitelo iz cerkve. Na stolu ni bilo strelovida.

Umrli so Ljubljani:

Kristina Kovačić, šolska sestra, 21 let. — Valentin Zeschko, zasebnik, 73 let. — Antonija Rataj, zasebnica, 70 let. — Ivanka Tišler, sodarjeva hči, 6 mesecev. — Ivanka Cvek, kovačeva hči, 2 dni. — Ana Ferk, žena železniškega pisarniškega pomočnika, 36 let. — Ivana Okršlar, tovarniška delavka, 62 let. — Fran Bezlaj, mizar, 69 let. — Antonija Brunčič, zasebnica, 64 let. — Franciška Zupan, žena čevljarskega mojstra, 66 let. — Ivana Lap, zasebnica, 71 let. — Ivan Bricej, šolski sluga, 62 let. — Antonija Cvetrečnik, zasebnica, 70 let. — Ivan Škulj, občinski revež, 82 let. — Magdalena Mikš bivša šivilja, 75 let. — Ana Mrgole, tovarniška delavka, 62 let. — Franciška Korošec, posestnikova žena, 29 let. — Ivan Drčar, dninarjev sin, 8 mesecev. —

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.
Naša banka ima svoje lastne zvezi s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljave so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in markah so bile včeraj sledeče:
Skupno s poštnino:

500 — Din.	9.00
1.000 — Din.	17.65
2.500 — Din.	44.00
5.000 — Din.	87.50
10.000 — Din.	174.00
100 — Lir	4.80
200 — Lir	9.25
500 — Lir	22.25
1.000 — Lir	43.25

Pri pošiljstvah nad 10.000 Din. ali nad 2.000 Lir poseben popust.
Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovano, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljate namizje po cenah onega dne, ko mi sprejmemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAVNO.
Vse pošiljate naslovite na—SLOVENSKO BANKO
ZAKRAJŠEK & CEŠAREK
70—9th AVE., NEW YORK, CITY.

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.
The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914.
Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek.
Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.
— PUBLISHED BY —

Edinost Publishing Company

1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill. Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising Rates on application.

VAROŽNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
"	For United States per half year	\$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Rešitve ni, pa jo ni.

Kamor koli pogledamo v današnjih dneh po svetu, vidimo vsepovsod veliko nezadovoljstvo. Gospodarske razmere so neznosne. Pritisk teh razmer čutimo vsi, zlasti delavci, ki živimo od dela svojih rok. Državniki vstajajo eden za drugim, stopajo na krmila, obljubujejo zboljšanje razmer, pa nihče zmed njih jih ne more ničesar izboljšati.

V Angliji je lansko leto vladal MacDonald angleški delavski voditelj, v Franciji je vladal Herriot znani francoski radikal, druge države so vladali drugi, vsi so obljubovali zboljšanje razmer. Pa so jih izboljšali — ne. Kaj se iz vsega tega naučimo. To, da gospodarskih razmer ne more noben državnik izboljšati, pa magari ima še tako lepe načrte, če ni vsa človeška družba z njim. N. pr. ameriški predsednik, ali pa katerikoli vladar ne more sam nič, če ga ne podpirajo vsi državljani enako. Kaj more predsednik, če delodajalci t. j. kapitalisti pozapro svoje tovarne ter tako vzemo revnemu sloju vsakdanji kruh. Rekli boste, lahko jih podržavi. Seveda jih lahko, pa kaj bo s tem dosegel. Prav nič, ker kapitalisti so danes tako organizirani, da kontrolirajo ne samo proizvodnjo produktov, ampak tudi ves trg. Zato bi ne izdalo nič, če bi se tako podržavljenje izvršilo samo v eni državi. Izboljšanje gospodarskih razmer po splošnem svetu je mogoče edino, ako bi na tako izboljšanje pristali vsi narodi in vse države. Kaj takega pa v današnjih dneh še ni za pričakovati. Narodi in države so preveč razdeljene politično in gospodarsko. Preveč je tekmovalnja, preveč je gnile korupcije, kar vse skupaj spodjeda temelj enotni misli in enotnemu sporazumu. To pa prihaja od tega, ker današnja človeška duša je prematerialistična. Preveč vsak gleda sam zase. Za bližnjega ne ostane nič. Zato je opažati vsepovsod toliko nespórazuma, kar onemogočuje enotni nastop in enotno misel.

Današnja družba zgleda bolj kot družba sovražnikov nego prijateljev. Kapitalist delodajalec sovraži delavca, obratno delavec sovraži delodajalca. Oba trdita in navajata vzroke. Ali pa more biti napredek med ljudmi, ki se sovražijo med seboj? Nikakor ne. Kako žalostno je v družini, če vlada v njej prepri in sovraštvo. Ravno tako je v celi človeški družbi, če med vsemi razredi ljudi divja sovraštvo in neprestani boj. In potem se še vprašujejo, zakaj ni boljše na svetu kot je.

Številokrat smo že povdarjali, da človeštvu je treba vrniti medsebojno krščansko ljubezen, ker le ona je podlagla napredka in prave solidarnosti. In ne bo miru, ne bo boljših časov, pa magari se pojavi še na milijone novih državnikov reformatorjev, ako se človeška družba duhovno ne prenovi. To je, da vsak človek bo upošteval svojega bližnjega, bo upošteval njegovo delo in njega kot od Boga

ustvarjenega človeka sebi enakega. Dokler ne bo v človeški družbi te duhovne obnove je zmanjše domišljanje na boljše čase. Kako more današnji človek misliti na boljše čase, ko mu je pa vse okrog njega nevoščljivo, če mu količkaj boljše gre, kot njim. Kako more biti boljše, ko kapitalist svoje delavce ne smatra za nič drugega, kakor go-
lorodje kot navaden stroj, ki je za izrabiti in potem za zagnati za v kot med staro šaro? Ali more biti v takih zmešanih okoliščinah kaka upopolna vesela bodočnost? Ne — nemogoče.

Rešitve ni, pa jo ni — in jo ne bo, dokler bo tako, kakor je. Dokler bo družba materialistično nenasitna — je zastoj vsako upanje. Rešitev pa bo prišla, ko se bo človeštvo vrnilo nazaj k svojemu Bogu, ko bo prenovilo svoje duše s pravo krščansko ljubeznijo, ko bo iz svojih src porovalo medsebojno sovraštvo, ter mesto iste usadilo v svoja srca Bogu dopadljivo cvetko — ljubezen. Takrat, bodo posijali na horizontu človeškega življenja žarki novega upajočega življenja, ki bo res vredno življenja!

(Nadaljevanje s 1. strani.)

čico" — pravilno družbo.

Da so pa vsi ti tudi vneti za podjetje in da jim je katol. dnevniki pri srcu pa so dokaz številni krasni članki izpod peresa naših č. gg. duhovnikov, kakor n. pr. Msgr. A. Ogulina veleč. g. dekana Šavs, Rev. Trunka, Rev. Omana, Rev. Snoja, Rev. Winklerja, Rev. C. Zupana, Rev. H. Brena D. D., Rev. Zakrajšeka, Rev. Novitskija in Rev. Černeta.

Vsa slovenska javnost v Ameriki ve, da smo mesece vabili in prosili VSE duhovnike in lajke brez izjeme. Č. g. Skur, vprašamo Vas, zakaj se niste tudi Vi in Vaši somišljeniki katere omenjate z besedo "MI" slov. duhovniki — zakaj ni ste šli tudi Vi s celokupnim slovenskim narodom z duhovniki in lajkami na to veliko narodno delo? — Držali ste roke križem Vi in Vaši somišljeniki. Naš katoliški narod nas je pa razumel, največjo nalogo sedanjega časa in se je temu odzval z velikim naidušenjem. Mi razumemo, da je sedaj stališče Vas in Vaših somišljenikov težko, ker niste pričakovali tolike katol. zavednosti in požrtvovalnosti našega slovenskega naroda. Vidi se, da hočete zamujeno popraviti, toda zadeli ste na napačno struno.

V slučaju, da imate Vi boljši program, kakor ga ima naše podjetje danes in da je Vam slov. katol. narod pripravljen slediti v tolikem ali večjem številu, mi smo Vam na razpolago pri sodelovanju vsak čas. Dokler pa Vi in Vaši somišljeniki vidite celokupen slovenski narod tako naidušen in zjedinjen za skupno delo v prospeh, katoliške misli je pa Vaša dolžnost, da se skupnemu narodu pridružite in ga po svojih močeh pri tem delu podpirate.

To je, kar se je nam zdelo potrebno odgovoriti na članek č. g. Skurja pod naslovom "Brez ovinkov."

Razsodnosti katol. slovenskega naroda v Ameriki pa prepuščamo, da samo presodi in preudari, kdo ima prav.

Za Slovensko katol. tiskovno dr. Edinost
REV. JAMES ČERNE, častni predsednik.

OPOMBA UREDNIKA: — Uredništvo lista se z odgovorom našega častnega predsednika Rev. James Černeta popolnoma strinja in nima od svoje strani k temu ničesar za dostavljati.

JOHN JERICH,
urednik lista in predsednik tiskovne dr. Edinost.

Chicago, Ill.

Nad teden dni se že potimo v Chicagu od silne vročine. Vremenslovci nas še vedno slabo tolažijo s svojimi poročili, iz katerih posnemamo, da se bo treba potiti še z naprej, dokler nas ne oprostijo neljubih verig vročine hladnejša sapica od severa, ali odjekeroli.

Pa ne mislite po drugih krajih, kjer Vas ne tlačijo tako hu-

da vročina, kot nas chicažane, da mi vsled tega držimo roke križem, ter iščemo samo senčnih prostorov, da bi se pohladili. Prav tako delamo kot vedno in in te zadnje dni smo v gotovih ozirih še bolj, kot druge čase.

V mislih imam našo slovensko šolo sv. Štefana. V tej naši šoli se je zadnje dni delalo bolj, kot kedaj poprej. Letos

je naša šola skopčala malo prej kot navadno, to zato, ker začelo se bo s zidavo še enega nadstropja v teku par dni, da se tako, do prihodnje jeseni, ko bo čas za poklicati zopet v šolo naših otrok delo skopča pravočasno.

Zato smo imeli zadnje nedelje graducijo naše slovenske šole in sicer na jako slovesen način. V nedeljo jutro pri pol 8. sv. maši so graduantje pristopili slovesno h sv. obhajilu. Pristopili po dva in dve pred altar, pokleknil pred č. g. župnika, ki je delil sv. obhajilo, ter potem odhajali nazaj v lepi formaciji v klopi. Pred sv. obhajilom je č. g. župnik Kazimir Zakrajšek, O. F. M. imel krasen nagovor na graduante. Opozoril jih, na najslajša leta, ki so jih prebili kot otroci pri ljubih stariših in v domači slovenski farni šoli. To je bilo njih gnezdo, kjer so se vzgojili in zato jim bo brez dvoma to gnezdo vedno pri srcu. Ne pozabite, te otroci na svoj dom in na svojo cerkev, je povdarjal č. g. župnik. Odslej naprej bo Vaša prihodnost v Vaših lastnih rokah. Vaša prihodnost pa bo taka, kakoršno si boste sami izbrali. Fantje in dekleta, ki odhajate in se poslavljate iz naše šole sv. Štefana zadeli boste na marsikatero težavo v življenju, toda v vseh težavah, naj bodo take ali take se z upanjem obrnite na svojega voditelja Gospoda Jezusa Kristusa, v katerega naukih smo Vas vzgojili in ta voditelj bo vas vedno varoval in vodil po pravih potih, da boste vzrastli v plemenite značajne fante in dekleta in pozneje v odločne značajne moške in žene, ki boste v ponos svoji cerkvi in svojemu narodu. Krasen nagovor č. g. župnika je privabil mnogim solze v oči.

Zvečer ob pol 8. uri pa se je vršila v cerkveni dvorani šolska prireditev, pri kateri se je razdelilo graduantom, ki so dokončali farno šolo t. j. navadno 8-razredno šolo diplome. Letos so graduirali fantje: Baskovec Henry, Ferenchak Rudolf, Habjan Stanko, Jenskovec John, Prah Peter, Perko Joseph, Smit Anthony, Trinko Michael, Tomažič Frank, Veber Edward. — Dekleta: Darovic Mary, Duller Margaret, Kaučič Mary, Kučič Mary, Kure Frances, Porenta Frances, Prah Rose, Roth Frances, Sluga Mary, Sagadin Mary.

Za sklep šolskega leta so č. šolske sestre sv. Franciška priredile z šolsko mladino celo vrsto krasnih nastopov, ki so jih uprizarili vsi razredi. Dasi tukaj rojeni, so šolski otroci imenitno peli slov. pesmi in igrali slovenske igre. Par igrer je bilo že tako humorističnih, da smo se jim vsi prav od srca nasmajali.

Najzanimivejši del tega večera je bil gotovo, krasni govor č. g. župnika Kazimirja Za-

krajšek, O. F. M. Zopet je govoril odhajajočim graduantom, ko jim je delil diplome in povdarjal, kaj je njih dolžnost v bodočnosti. Opominjal jih je prav po očetovsko, naj nikar v življenju ne pozabijo svoje šole in svoje male farne cerkvice sv. Štefana. Na stariše pa je apeliral naj pridno podpirajo slovensko šolo, da bo isti mogoče vzgojevati slovensko mladino v Chicagu. Rekel je med drugim tudi to le: Nekateri so veliko dali za šolo, in še dajejo, nekateri pa gledajo od strani. Vprašam Vas, kaj je Vam ljubše, ali borni dolarček, ali bodočnost in nedolžne dušice Vaših otrok? Slabi stariši, ki jim je več za ubogi dolarček, kakor za bodočnost svojih otrok. Zato stariši naprej za slovensko šolo sv. Štefana! G. župnik je tudi v lepih besedah zahvalil č. šolske sestre za veliko požrtvovalnost, ki so jo do prinašale pri vzgojanju šolskih otrok, kakor tudi stariše, ki so sodelovali s šolskimi sestrami in duhovniki fare sv. Štefana.

Dalje je č. g. župnik tudi obrazložil načrt, kako se bo nadaljevalo s zidavo nadaljnega nadstropja naše šole. Ljudstvo se je pri tej priliki zelo navdušilo za nadaljno delo pri naši župniji.

To slovesno prireditev ob priliki sklepa šolskega leta šole sv. Štefana so posetili iz Lemonta, Very Rev. Dr. Hugo Bren, Rev. Pavel Podbrežgar profesor iz Lemonta in Dr. Valentin Maršol, ki se mudi v Ameriki na proučevanju higijene — zdravstva. Po govoru č. g. župnika je bil pozvan k besedi Dr. Maršol, ki je v krasnih besedah govoril o šolstvu in zlasti, kako ga je razveselila zopet slovenska govorica in lepa slovenska pesem, ko jo zopet čuje to pot na chicaškem slovenskem odru sv. Štefana. Dr. Valentin Maršola je poslala jugoslovanska vlada proučevati higijeno v Ameriko. Zadnjih osem mesecev se je mudil v neki bolnišnici na proučevanju v Baltimore. Te dni je dospel v Chicagu, kjer se bo mudil par mesecev na proučevanju v chicaški Cook County bolnišnici. Dr. Maršolu kot navdušenemu Jugoslovanu želimo kar največ uspeha pri njegovem za človeštvo tako važnem poklicu!

Tako torej smo imeli chicažani zopet eno veselo prireditev po zaslugi naših č. šolskih sester reda sv. Franciška. Odkar delujejo marljive slovenske sestre na slovenski šoli v Chicagu je velika razlika med našo mladino. Kajti neovrgljivo dejstvo je, da srce in dušo slovenskega otroka zamore poznati le slovenska učiteljica — slovenska sestra. Chicaška naselbina je tem vrlim slovenskim vzgojiteljicam hvaležna. To je pokazal naš narod v Chicagu zadnje nedelje javno, ko je napolnil cerkveno dvorano do zadnjega

MILO GREDE

Pe-Terček pravi, da je ata Zeksarjev zakon tak, da je pred postavo veljaven. Ker je uboga liberalna para toliko točna, da je nam odgovorila javno, kako in v kakem zakonu ata živi, naj bo zdaj še toliko točna, da naj nam pove, kako mora potem tak človek usiljevati se med katoliške ljudi in z njim delati business? Zakaj ni ga bolj kameleonskega značaja, kakor to, sam živeti po svobodnjaško, business delati pa s katoličani. Sam biti največji brezverec, ki se je pred rojaki javno že iz Boga norčeval, izdajati umazan časopis, ki duhovnike in verstva napada, a v ravno istem listu pa prodajati mašne knjige, rožne vence in vse, samo da se iz katoliško mislečih ljudi privabi dolarčke. Če cortlandski frakarji ne bitajo s svojim kameleonskim značajem vse Abrahamove sinove — potem se svet nazaj vrtil!

Pe-Terček že zopet teden dni nori. Kaj pravite zakaj? Hm, slovensko kat. tiskovno podjetje Edinost je vspele. Prodalo je delnice in si izpopolnilo tiskarno. Se ne spominjate več, kako je Pe-Terček pisal in svaril nikar ne kupujte delnice, nikar, nikar, goljufali Vas bodo itd.? Pa glej ga kleka, Edinost ni goljufala, kupila za nabrani denar lep nov stroj, še na slikanega so pokazali v listu. To je bilo pa preveč za zmešanega revčka Pe-Terčka. Če je samo slišal o tem stroju je še prestajal. Ko je pa videl na slikanega je pa kar ponorel. Ata so mu morali gotovo ledu na glavo navezati! Slovenska javnost pa sedaj lahko vidi, kdo je zahrbtni laznjivec, obrekovalec in škodoželjež!

kotička in prostora, ki ga je bilo mogoče dobiti v dvorani. Krsti v slovenski cerkvi sv. Štefana: — Družini Mr. in Mrs. Avgust Gregorich se je narodil sinček, ki so ga krstili za Johna. Botra sta bila Mr. in Mrs. Andrew Bavetz. — Družini Mr. in Mrs. J. J. Korenčan se je narodila hčerka, katero so krstili za Loretta Ana. Kumovala sta Mr. Lawrence Korenčan in Miss Antoinette Hladnik. — Družini Mr. in Mrs. Anton Simonič se je narodil tudi sinček, ki so ga krstili za Edwarda. Kumovala sta Mr. in Mrs. A. B. Rom. — Družini Mr. in Mrs. John Pluth se je narodila hčerka, katero so krstili za Marie Josephine. Botra sta bila Mr. M. Pluth in Miss Miroslava Basha. — Vsem naše iskrene čestitke!

Katoličan brez katoliškega lista je nič!

Jutranja zvezda.

Napisal H. Rider Haggard.
Iz angleščine prevedel Peter M. Černigoj.

"Da te ubijem, o žena," je odgovoril besno, kajti jeza ga je bila prevzela.

Ona ga je še nekaj časa opazovala, potem pa je, smehljaje se na svoj posebni način, rekla:

"Res? Pa zakaj prav sedaj in ne ob kakem drugem času? Ali ti je Kakujev nasvet dal pogum?"

"Ali ti je še treba vpraševati, brezsrčna ženska? Ali ne gleda tole oko tja doli na vrt?"

"O, spominjam se, tvoj kapitan, ki je umoril Mermesa, mož tvoje hčere, mi je tako dobro razodel svojo ljubezen, da sem ga poplačala s pogrebno cvetko, ker sem vedela, da naju opazuješ. Poravnaj svoj račun z njim, kakor želiš sam in pa njegova žena; mene to ne briga.

Toda opozarjam te, da kmalu ne boš imel nobenih služabnikov več, če boš jemal ljudem življenje za take pogreške, ker so vsi grešniki in se vsi žele polastiti tvojega

mesta."

Tedaj je Abijeva togota izbruhnila. Proklinja in zmerjal jo je, jo obkladal z grdimi priimki, ji prisegal, da mora umreti, ker je začarala vse moze in se nobenemu vdala, ker ga obklada s posmehom in sramoto pred očmi Egipta. Toda Neter-Tua je samo poslušala, dokler se ni izdiviljal in utihnil.

"Preveč govoriš in premalo storiš," je slednjič rekla. "Meč imaš v roki, porabi ga, tukaj sem."

S tem ga je razdražila do blaznosti; dvignil je orožje in navalil nanjo, a se je opotekel nazaj, kakor da ga je vrgla nevidna moč. Naslonil se je na steno, nato pa zopet navajal na kraljico in se zopet opotekel nazaj.

"Slab mesar si," je dejala, "po tolikih letih izkušnje. Naj tistile Kaku poskusi! Mislim, da se bo bolje razume na umore."

"O, veličanstvo," jo je prekinil zvezdoslovec, "prekliči te krute besede, ki veš, da rajši tisočkrat umrjem, nego bi dvignil roko proti tebi."

"Da," je odgovorila rešno, "princ Abi ti je ravnokar bil predlagal, da to storiš, nato pa si ti njemu predlagal isto, ker sam

nisi hotel storiti — sam najbolje veš zakaj, kajne?"

Tedaj je meč zdrknil Abiju iz roke in v sobi je zavladala tihoča.

"O čem sta govorila, Abi, preden si pogledal skozi okno in videl svojega kapitana z menoj na vrtu, in zakaj si hotel umoriti tega psa?" je nadaljevala kraljica. "Ali naj jaz odgovorim namesto tebe? Govorila sta o tem, kako bi se me znebil, in umoriti si ga hotel, ker si ti ni upal povedati, zakaj ne more izvršiti tega dejanja, dobrovedoč, da bi tisti trenutek umrl, ko bi to povedal. A ker hočeš zvedeti, ti bom povedala sama in sicer takoj. Poglej me, nesrečni mož, ki ga ljudje imenujejo mojega soproga. Poglej me, prokleti suženj, ki mi ga je Amen izročil, da ga kaznujem tukaj na zemlji, dokler ne prideš k njemu v podzemlje."

Pogledal je in Kaku tudi, ker ni mogel drugače, a kaj sta videla, nista nikoli razodela. Obadva sta padla na obraz in jecala ter s čelom bila ob tla.

Slednjič je ledena groza zapustila njiju srce, ozrla sta se navzgor in sta videla, da je zopet taka, kakršna je bila, nad vse kraljevska in lepa ženska, a ne več.

"Kdo si?" je hropel Abi. "Boginja Sekhet v človeški podobi, ali Isis, kraljica smrti, al isamo duh umrle Tue, ki je poslan, da se maščuje?"

"Vse to in noben izmed njih, kakor hočeš, čeprav je resnično, človek, da sem poslana semkaj v maščevanje. Vprašaj tistegale čarovnika. On ve in dovoljujem mu, da ti pove."

"Ona je Dvojnica Amenove hčere," je zamrmral Kaku. "To je njen Ka, ki se je osvobodil, da izvrši sodbo nad tistimi, ki so ji hoteli storiti krivico. To je duh z močjo bogov in vsi mi, ki smo grešili zoper mrtvega faraona in njo in njenega očeta Amena, smo mu izročeni, da nas muči in nad nami izvrši sodbo."

"In kje je potem Neter-Tua, ki je bila kraljica v Egiptu?" je težko sopesl Abi in obračal svoje velike oči. "Ali je pri Osirisu?"

"Povedati ti hočem, človek," je odgovorila kraljevska prikazen. "Ni umrla — ona živi in je odšla, da poišče tistega, ki ga ljubi. Kadar se vrne z njim in nekim beračem, tedaj odidem in ti boš umrl, obadva bosta umrla, tako se glasi vajina sodba. Dotlej pa živita in vršita moje ukaze!"

XIV. POGLAVJE.

Solčna ladja.

Tua, Amenova zvezda, je odprla oči. Že nekaj časa je ležala, kakor človek, ki leži med spanjem in budnostjo, in zdelo se ji je, da sliši šum potapljalčev se vesel in vode, ki prijazno bije ob pobočje ladje. Mislija je, da se ji sanja. Gotovo je v svoji postelji v palači v Thebah in takoj bodo prišle njene dvorjanke, ko se zdani, da jo zbujajo.

V palači v Thebah! Sedaj se je spomnila, da je minilo več mesecev, odkar je videla to kraljevsko mesto, da je potem daleč potovala in slednjič prispela v beložido Memfido, kjer se ji je primerilo mnogo srašnih reči. Spomnila se je enega dogodka za drugim; nastavljene pasti, faraonovega umora s čarodějstvom, bitke in poboja njene straže, stradanje v stolpu s smrtjo na eni strani in z zasvoženim Abijem na drugi; čudovite prikazni duha, ki je imel njeno obličje in trdil, da je njen zaščitni Ka, dan ji že ob rojstvu, njegovih besed in svoje strašne odločitve, slednjič pa še, kako je stala z Asto ob visokem oknu, kako je vzplamtel ogenj pred njenimi očmi, in strahovitega padca v globočino.

Nekaj o zadnjih dogodkih v Bolgariji.

Bratomerno klanje na Bolgarskem ni še končano. Odkar smo pisali o pobunah in umorih v Bolgariji, so se v tej nesrečni deželi ponovili še mnogi krvavi dogodki. Dan za dnem so poročali časopisi, da je bolgarska policija zasačila različna skrivališča upornikov, ki so metali bombe in streljali na vojaštvo, dokler niso obležali mrtvi v obupnem boju za svobodo. Nele v Sofiji, temveč v številnih drugih mestih in vaseh Bolgarije so se dvignili kmetje in delavci z orožjem proti vladi, a so končno omagali in se zrušili v mlaki krvi. Vlada gospoda Cankova je spravila na noge vse vojaštvo, kar ga ima, proglasila je v državi obsedno stanje, ustanovila preki sod in nastopila proti upornim kmetom in delavcem z vojaško silo, toda še danes ne moremo reči, da je popolnoma premagala in ukrotila uporno prebivalstvo. Trdovraten in ljut odpor bolgarskih ustašev napeljuje z začudenjem vs svet.

Vsi povprašujejo, kaj je vzrok krvavih uporov na Bolgarskem. Gospod Cankov razglasa na vse štiri strani sveta, da so ruski komunisti zanetili v njegovi državi revolucijo in kličo zapadne države na pomoč proti boljševiški nevarnosti. Vsakemu, kdor ga hoče poslušati, pripoveduje, da je postala njegova vlada žrtev krvoločnih komunistov iz Moskve, da je torej pobuna prišla od zunaj, da je bila imenovana organizirana z ruskim denarjem. On in njegovi prijatelji so pa seveda nedolžni, čisti so ko jagnjeta. In zato obračajo svoje pobožne oči na zapad, proseč tuje pomoči.

Vse kapitalistično časopisje v naši deželi in v ostalih državah Evrope se je postavilo na stran Cankova in ga odločno zagovarja.

Mi smo drugega mnenja. Bolgarska vstaja ni nikaka boljševiška nakana, prenešana iz Moskve na Balkan, temveč je nastala sama od sebe iz bolgarskih kmetijskih množic, ki so bile obupane in potlačene od krvave strahovlade gospoda Cankova.

Da bodo čitatelji dobro poučeni o vzrokih bolgarske vstaje, posežemo malo globlje. To moramo storiti radi tega, ker so Bolgari naši bratje in ker morajo Slovenci s srcem zasledovati vse dogodke, ki pretresajo jugoslovanski rod Bolgarov.

Ko je umorjeni Stambolijski prišel na vlado, je začel z odločno politiko proti vsem vojnim krivcem. Stambolijski je bil namreč že leta 1914. protivnik Nemčije in Avstrije in se je z vsemi silami upiral, da bi Bolgari padli v hrbet bratski Srbiji. On je zahteval ravno nasprotno: Bolgarija naj Srbom pomaga, naj se z njimi združi in naj se zato prikloni antan-

ti, kjer je bila tudi slovanska Rusija. Radi tega svojega prepričanja je predsedel Stambolijski štiri leta v ječi, Bolgarija je pa s svojim nemškim kraljem Ferdinandom udarila z Nemčijo, toda leta 1918. se je pogreznila v strašno nesrečo. Neizrečno gorje se je zljilo nad bolgarski narod. Tedaj je prišel Stambolijski iz ječe in se polastil vlade. Poklical je na odgovor vojne krivce in jim naložil dolžnost, da plačajo vojno odškodnino antanti, izdal je stroge zakone proti vojnim dobijkarjem in jih prisilil, da spraznijo nekoliko svoje zlate mošnjičke. Stambolijski je načelo je bilo zelo enostavno: kdor se je med vojno bogatil in debelil med tem, ko so drugi krvaveli v strelskih jarkih, ta naj plača. S tako davčno politiko se je Stambolijski strašno osovražil pri vseh industrijskih in trgovskih kapitalistih, ki so škripali z zobmi od jeze.

Nadalje je Stambolijski izvedel na Bolgarskem agrarno reformo, kar je razkazilo kmetске magnate. Stambolijski je izdal zakon, ki je določal, koliko zemlje sme biti v rokah ene družine. Kdor je imel zemlje preveč, ta jo je moral odstopiti revnim kmetom, ki so je imeli premalo ali takim, ki so bili brez nje. Stambolijski je hotel ustvariti na Bolgarskem male in srednje kmete in odpraviti veleposestniški kapitalizem. Kmetско prebivalstvo se je navdušeno oklenilo Stambolijskijevga programa in podpiralo z vsem srcem novo politiko. Zato je pa divjala zemljiška gospoda in čakala trenutka, da se maščuje.

Stambolijski je spoznal, da je bolgarski kmet izčrpan in izmučen od dolgih vojen in da si želi miru. Zato je bil hud nasprotnik vseh tistih, ki so pridigali novo vojno proti Jugoslaviji radi Makedonije. Stambolijski je hotel živeti v prijaznosti z vsemi sosedi, posebno pa s Srbi. Izdelal je celo načrt, po katerem naj bi se Bolgarija združila s Srbijo v skupni državi, v kateri bi Makedonija uživala politično avtonomijo. Tako bi se bilo rešilo mirnim potom makedonsko vprašanje. Stambolijski je nastopil ostro proti organizacijam "makedonstvujskih", ki so z oboženi mi krdeli kalili mir na jugoslovanski meji in vpadali pogostoma na makedonsko ozemlje. Tako se je obsovalil Stambolijski tudi pri makedonskih irendentistih in pri vseh generalih in militaristih, ki so iz sovrastva do Srbov pripravljali novo vojno.

Združeni makedonski irendentisti, častniki, vojni dobijkarji in agrarni kapitalisti so v juniju 1923. napravili prevrat, umorili Stambolijskega in se polastili vlade. Na mah je bila preklicana agrarna reforma in zemljiška gospoda se je vrnila na stara veleposestva. Toda

kmetje niso le zgubili zemlje, temveč so morali nositi skoro vsa davčna bremena v državi. Cankov je hotel odškodovati in nagraditi bogataše in zato je navalil vso težo davkov na kmetjska pleča. Ravnotako trdo je prijel delavstvo, katere mu je preprečeval stavkanje in mu zabranil sleherno agitacijo proti podjetnikom. Za industrijske in trgovske kapitaliste in za zemljiško gospodo so prišli lepi časi.

Tem bolj žalostna je pa postala usoda bolgarskega kmeta in delavca, ki tvori ogromno večino bolgarskega naroda. Strašna nezadovoljnost večine je begala Cankova in ga spravila na pot nasilja. Da bi se ohranil na vladi, je začel preganjati nasprotno stranke z železno pestjo. Zadužil je svobodo časnikov, zabranil vsak shod, poklical vojaštvo na deželo in izročil generalom skrb za javni red. Izdan je bil zakon o "zaščiti države", kakor ga ne pozna nobena država v Evropi. Najmanjša agitacija proti vladi se kaznuje kot prestopki proti državi in policija sme ob vsaki uri, tudi ponoči, v hiše državljanov in odganjati ljudi v zapor brez sodnikovega dovoljenja.

Razentega je dal Cankov organizirati napadalne fašistske oddelke, ki so na skrit migljaj vlade pretepali in morili najbolj ugledne in nevarne politične nasprotnike. Zločini, s katerimi se je umazal krvavi Cankov, so tako ogusnili, da se vsak pošten človek trese od ogorčenja. Pomislite samo, da je bilo meseca januarja, torej pred vstajem, umorjenih skrivaj približno 150 ljudi. Vlada je dala orožnikom ukaz, da ne sme napadalec in morilec nikdar aretirati! Ko se je zgodil nov politični umor, tedaj je bolgarska javnost že znala, da bodo krivci prosti vsake kazni in ljudje so navadno vzklikali: "Bodo gotovo aretirali mrliča!" Ta vzklik je postal na Bolgarskem naroden pregovor.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se pripravim pri nakupu raznih BARV, VARNIŠEV, ZELEZ NINE, KLJUČAVNIC IN STEKLA
Najboljše delo, najnižje cene
Prezvamem barvanje hiš z naj in znotraj, pokladam stepski papir.
Phone: Canal 0490.

JOS. HLAVATY

zanesljivi lekarnar
Zdravniške recepte izvršuje točno.
Zaloga fotografskih potrebščin. — Prinesite k nam filme v izdeljavo.
Kodaki in Kamera
1758 W. 21st Street in Wood
CHICAGO, ILL.

Angleški konservativni dnevnik "Times," časnik odločno protikomunističnega mišljenja je pisal že davno pred vstajem: "Na Bolgarskem je ubijanje političnih nasprotnikov postala vsakodnevna vladna navada." Kdo bi se torej čudil, da je bolgarsko ljudstvo prišlo v obup in seglo po sredstvih obupanih narodov. Ko je bolgarsko ljudstvo videlo, da ni nikjer pravice in postave, se je hotelo s silo osvoboditi svojih krvavih zatiralcev. Cankov je pridigal kri in kri je oblila končno njega in njegovo stranko. Umorov in atentatov ne moremo zagovarjati in jih odločno obojamo, toda bolgarska vstaja je glasen opomin vsem tlačiteljem in trinogom, ki s krivico in nasiljem vladajo narodom.

ZAHVALA.

Tem potom se želim od srea zahvaliti mojim ljubim sestrkam, članicam društva "Kraljice Majnika," števil. 157, K. S. K. J. v Sheboygan, Wis. za prelepo meni izročeno darilo, kot desetletni društveni tajnici. Nikdar nisem kaj takega pričakovala in nikdar mislila, da tako visoko cenite moje delovanje. Zelo, zelo sem vesela lepega darila, še neizmerno bolj me pa veseli vaše priznanje in odklivanje. Pristrčna hvala, drage sestre. Vaše krasno darilo bom hranila za veden spomin.

Ker smo ravno sedaj praznovali društveno desetletnico, vam na srce polagam, da delujete za društvo še z naprej tako vno, kot ste dosedaj. V desetih letih smo dosegle mnogo, v prihodnje hočemo pa še več. Kaj ne da? Vzemimo si za naše geslo: Vsaka žena in

R. PAWLOSKI

Slovenski fotografist
Se priporoča slovenskemu občinstvu v naklonjenost!
719 No. Chicago St.
JOLIET, ILL.

ROJAKOM V CLEVELANDU

Da moremo našim naročnikom v Clevelandu bolje postreči, smo pooblastili za našega zastopnika

MR. FRANK KURNIKA,
ki ima svoj stalni lokal na
6121 St. Clair Ave.

V vseh zadevah, tikajočih se našega podjetja in listov A. S. Edinost, Ave Maria, St. Francis Magazine, se obrnite do njega: Če želite plačati naročnino ali premeniti naslov, naročiti oglase ali tiskovine, bo Mr. Kurnik uredil vse potrebno.

Ima v zalogi tudi naše knjige, melitvenike, devocionalije i. t. d. Postregel Vas bo pošteno.
Rojakom ga toplo priporočamo. Upravništvo.

vsako dekle naše naselbine mora se nam pridružiti, pridobivajte nove članice, ne mirujmo poprej, da bo vsaka zvezda naše nove zastave imela po 10 članic.

S sesterskim pozdravom
Marie Prislend.
SAAR, RANA NEMČIJE.

Sovraštvo Nemcev v Saar okraju prikipeva do vrhunca nad francosko vlado, katera ima oblast nad tamošnjimi premogovniki.

Saarbrücken. — Skozi tisoč let je bila saarska kotlina s svojimi premogovniki last Nemčije. Po versailleski pogodbi je pa dobila nad to kotlino, katera je bila skozi pet let pozorišče nemirov, oblast Francija.

Franciji se je leta 1917. zahotelo po tej pokrajini bogati premoaga, tako je na mirovni konferenci predložila svojo zahtevo, češ, da je Nemčija prizadajala veliko škodo Franciji za časa vojne in bi bila kontrola Francije nad to kotlino, nekaka odškodnina. A vzlic trditvi Francije, da se nahaja v temu kraju nad 150.000 Francozov, si je prezident Wilson prizadeval prepričati, da bi prišla ta kotlina v Francoske roke. Ali, dokazi so bili tukaj, da je v resnici Nemčija upustila velik del Francije, na podlagi teh dokazov, so dobili Francozi kotlino pod svojo kontrolo za dobo 15 let.

Ker je pa včasih ekonomski čut silnejši od narodnega, so si mislili, da po preteku te dobe, se bo ljudstvu dalo na glasovanje, ako želijo, da ostane ta kraj še dalje pod francosko kontrolo, ali pa, da se vrne Nemčiji, računali so na to dobo, da se bodo tam živeči Nem-

The Will County National Bank
OF JOLIET, ILLINOIS
Prejema raznovrstne denarne vloge, ter pošilja denar na vse dele sveta.
Kapital in preostanek \$300,000.00.
C. E. WILSON, predsed.

ANTONIJA RIFEL
MIDWIFE
522 Broadway St.
Phone: 2380
JOLIET, ILL.

ci prilagodili razmeram in glasovali za Francijo — a slabo poznajo Nemece, ko so tako mislili.

Preko saarske kotline od severovzhoda do jugozahoda pa tja preko lorainske meje je sam premog. Iz nad 40 jam se spravi na površje letno od deset do štirinajst milijonov ton premoaga. Od 200,000 tamošnjih prebivalcev jih je 75,000 zaposlenih po premogovnikih, dočim jih dela po jeklarnah 46,000.

Tukaj so nemški prebivalci kakor sužnji Francije, ki so skrajno nezadovoljni, veliko sovraštvo nosijo v srcu do vsega kar je Francoskega, prekratka je doba 15 let, da bi se to sovraštvo spremenilo v prijaznost.

SMRT AMERIŠKEGA GENERALA V PARIZU.

Pariz. — Brig. Gen. William Chamberlaine, bivši član generalnega štaba, ki je služboval tudi na Filipinah in se vdeležil svetovne vojne, je našel smrt v Parizu, ko je avto v katerem se je vozil zadel v karo polične železnice. Njegova soproga, ki se je za časa nesreče nahajala v hotelu, je takoj drugi dan odpotovala s truplom pokojnega proti Ameriki.

Guthrie, Okla. — F. H. McQuilkin, poslovodja Enid gledališča je bil na mestu mrtev in neki drugi težko ranjen, ko je udarila strela med igralce golfa na prostorih Guthrie kluba.

LED! LED! LED!

V vročih dneh mora imeti vsaka gospodinja led, da hladi z njimi pižice, da meso ne zadiši, mleko ne skisa, i. t. d.
Chicaške slovenske gospodinjice kupujejo led od slovenskega ledarja. Katera ga od slovenskega ledarja še ne kupuje naj to stori! Pokličite na telefon: Canal 2686 in vprašajte za:

JOE PAPERH
1825 — West 22nd St.
CHICAGO, ILL.

On pripelje led na dom, prodaja in razvaja premog, les in prevaža tudi pohištvo ob času selitev. Rojakom se toplo priporoča.

POHIŠTVO NA PRODAJIII!

Radi odhoda v Kalifornijo se prodaja pohištvo tri komade "parlor set" — "dining room set" — plinova peč in več drugih hišnih potrebščin.

Ogleda se lahko pri lastniku Jack Stonichu na 1214 Massasoit ave., Chicago, Ill. Tja se pride z Crawford karo do Division in po Division do označenega mesta.

DRUŠTVO SV. DRUŽINE (Holy Family Society)

št. 1. D. D. D. Joliet, Illinois.
Ustanovljeno 2. nov. 1914.
Geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."
Odbor za leto 1925.
Predsednik ..... George Stonich
Podpredsednik ..... John Kramaric
Tajnik Paul J. Laurich.
Zapisnikar ..... Frank Videc
Blagajnik ..... Jos. Grčić
Reditelj ..... Martin Bluth
Nadzorniki:
Frank Vranichar, Joseph An- cel, Jakob Strukan.

Društvo šteje 507 članov in članic ter 261 otrok. Za 50c na mesec se plača v slučaju boleznih \$1.00 bolniške podpore na vsak delavni dan. Od ustanovitve do sedaj se je izplačalo \$13,421.00 bolniške pore.

Dne 1. Dec. 1924. se je na hajujo v blagajni \$4922.41.
Rojaki pristopite v naše veliko društvo, kjer se lahko zavarujete za posmrtnino in bolniško podporo.

Društvo plača \$1.00 nagrade za vsakega novega člana, kakor tudi Družba sv. Družine plača \$1.00 nagrade; toraj \$2.00 za vsakega novega kandidata, ki ga pridobite v društvo.

Naš Mladinski oddelek vam nudi lepo priliko, da zavarujete svoje otroke. Ta oddelek raste od dne do dne in bode v kratkem eden izmed najmočnejših.

Za vsa nadaljna pojasnila obrnite se na odbor:
Predsednik: Geo. Stonich
815 N. Chicago St.; tajnik Paul J. Laurich, 512 N. Broadway; blagajnik: Joseph Ger sich, 401 Hutchinson St. Vsi v Jolietu, Ill.

ZAKAJ SE NA TISOČE LJUDI

posluhuje našega posredovanja za pošiljanje denarja v staro domovino?

Zato ker so naše cene najnižje in je vsaka pošiljatev izplačana v najkrajšem času, v clem znesku.

prejema prijave za potovanje na VSE-SOKOLSKI ZLET V ZAGREB z velikim parnikom AQUITANIA, ki odpluje iz New Yorka dne 29. julija 1925., dalje s posebnim vlakom iz Pariza v Zagreb.

Naši zastopniki bodo skrbeli za Vas in Vašo prtljago na potovanju. Zahtevajte pojasnila.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 Blue Island Avenue, vogal 19-cesto
CHICAGO, ILLINOIS

Imetje \$20,000,000.00

MI KUPUJEMO VAŠE VLOGE V JUGOSLAVNSKIH DINARJIH.

Opozorjamo

na veliko otvoritveno razprodajo raznovrstnih potrebščin za dom, orodja za mizarje in napeljevalce vodovodnih cevi i. t. d. Vseh vrst barve, varnišev in olja, kakor tudi mreže za okna in vrata zoper mrčes in nešteto drugih pri domu neobhodno potrebnih stvari.

NA DEBELO — NA DROBNO.
JOSEPH CIESLAK
1815 West 22nd Street Chicago, Ill.

ROJAKOM NA ELY, MINN.

se priporoča trgovina z vsakovrstnim blagom
FRANK PENGAL
Velika zaloga ravno dosepelega Dry Goods za spomladno sezono.
Velika zaloga prvovrstne grocerije.
Rojaki prepričajte se — Stalnim odjemalcem se zahvaljujem za naklonjenost.

GLADIATORJI

Zgodovinski roman iz leta 70. po Kristusu. —
Angleški spisal G. J. Whyte Melville. Prevedel Paulus.

Star centurion, ki ga je spremljal na njegovih bojnih pohodih od Temze pa do Eufrata, od panonskih mej pa do stebrov Herkulovih, je pravil, da ga ni nikdar videl tako potrtega in nesrečnega, kakor tisti dan, ko je obhajal svoj zmagoslavni vhod v Rim. Prisegal je stari veteran, da nikdar ne pozabi pobitega in brezupnega izraza na njegovem licu, ki ga je obdajal venec zmage, in ne izmučene brezbržnosti, ki je govorila iz vsake njegove kretanje — in vendar so bile vse oči obrnjene vanj, vse ga je občudovalo, vse mesto mu je vriskalo slavo in ga obožavalo kakor cesarja samega.

Pa kaj je bilo vse to njemu brez Guenebre? Kako bi naj njegove oči mirno in zadovoljno gledale po tisoč glav množici — ko pa nje ni bilo blizu, ko pa njenega ljubljenega obraza ni mogel gledati, obdanega od gostih kostanjevih las —

Tisto noč, ko sta se ločila Licinij in Guenebra, je buknila dolgo pripravljena vstaja v Britaniji. Le hladni pogum mladega poveljnika in železna disciplina legionarjev sta rešila Rimljane. Se pred zoro so vzeli Guenebro njegovi sorodniki seboj daleč v notranjo deželo in britanska vojska se je umaknila v nedostopne trdnjave.

Vsa dežela je bila na mah spet v bojnem ognju.

Licinija in njegovo legijo je poslal vrhovni poveljnik daleč v stran na neko drugo bojno pozorišče in v kljub vsej svoji bistroumnosti, v kljub vsemu trudu in vsemu svojemu vplivu ni mogel Licinij dobiti nobenih novic več o Guenebri.

In tistikrat se je zgodila z njim tako globoka izprememba, ki so o njej govorili njegovi zvesti legionarji.

Deset let je minilo in Licinij se je zopet vrnil v Britanijo.

Pred kratkim se je Neron odel s škrlatom. Takrat še nepokvarjeni in nepomehkuženi cesar je z bistrim očesom opazil zmožnosti Licinijeve in njegovo poznanje britanskih razmer. Poslal ga je v Britanijo.

Hlastno je sprejel Licinij naročilo. Saj noben dan ni mogel pozabiti na svojo ljubljeno Guenebro. Pod žarkim nebo Sirije, ob zledenih obalah Donave, doma in na poču, v miru in v vojski, vedno je bil njen obraz pred njim, ljub in vdan, kakor ga je videl tisti dan ločitve pod starim hrastom. Kako je hrepenel po njej, da bi jo videl še enkrat!

In videl jo je in takole je bilo.

Rimljani so zadržali vstajo ob Trenti. Njihove predstraže so pobile Britance, v divji zmešnjavi so se morali umakniti in so puščali za seboj svoje tovore, svoje dragocenosti, svoje orožje.

Ko je prispel Licinij na bojišče, ni sicer našel nobenih ujetnikov, ker vse je bežalo, pač pa obilen plen.

Eden njegovih tribunov mu je prinesel zapisnik zaplenjenih reči. General ga je prebral, pa častnik se je obotavljajal, kakor bi hotel še nekaj povedati.

Ko ga vpraša Licinij, kaj hoče, mu reče tribun:

"Nekaka koča še stoji na bojišču. Nisem še naročil, naj jo razderejo ker leži v njej mrtvo truplo, ki ga je treba pokopati."

Licinij je štel ugrabljeno orožje.

"Mrtvo truplo —?" je dejal brezbržno in raztreseno. "Kak častnik?"

"Žensko truplo! Lepa, ponosna ženska. Očitno žena ali pa hči kakega britanskega kneza."

Zaradi Guenebre je bila Liciniju vsaka ženska, tembolj Britanka, predmet spoštovanja in zanimanja.

"Pelji me k njej! Naročil bom za njen pogreb, ko jo bom videl."

Koča je bila priprosta in v naglici narejena iz desk in vej. Videti je bilo, da je imela le eden namen — dati zavetje umirajočemu v njegovih zadnjih trenutkih. Žarki polnega solca so se sipali skozi razdrto streho in obsevali obraz mrtve žene.

V belo obleko je bila odeta, njeni bogati kostanjevi lasje so bili priprosto razdeljeni nad njenim mehkim nežnim čelom, kakor nekaj, — Guenebra je ležala pred njim.

Ko se je sklonil nad njo in gledal njen nepozabni obraz, njeno belo čelo, visoko obokane obrvi nad njenimi sedaj za vedno zaprtimi očmi, plemenite, lepe poteze njenega lica, njene sladke ustnice, zaokrožene še v smrti in ljubkem smehljaju — je opazil, da so neprestane misli zarisale svoje črte v ljubljeno obraz, da so bele niti prepredle njene temne lase, — morebiti spomini, kesanje, žalost, kopnenje za njim —

In takrat so vroče solze planile v oči jeklenemu, drznemu vojščaku, obilo so tekle in mu olajšale srce in glavo in njegova dušna bol se je umaknila nemi, brezupni vdanosti, ki je bila skoraj podobna dušnemu miru —

Bolestno je pritisnil svoje drhteče ustnice na njeno hladno mrtvo čelo, — se obrnil v stran — in odšel — mož, ki se odslej ni ne hudega bal niti si kaj dobrega želel —

Tako je Licinij tukaj na zemlji še enkrat in zadnjikrat videl svojo ljubo —

Novo zmago so venčale njegovo orožje v Britaniji, nov, zmagoslaven pohod so mu pripravili v Rimu. Toda vspehi zanj prejkoslej niso pomenili ničesar, vojaški poklic mu je bil vse.

Le njegov nemirni, koprneči, iskajoči pogled se je izpremenil. Licinij je postal miren in hladen, v boju in v zmagi, v vseh in v nevspehih. Prijazen in dober v srcu je bil na zunaj strog in hladen. Dvorskih spletkarjev in zabav se je vzdrževal, vedno pa je bil pripravljen, zagrabiti za meč v službi domovine, in dostikrat je njegova hladnokrvnost in premišljenost popravila zmote in nesposobnosti njegovih tovarišev in prednikov.

Sreča se mu je smehljala, on pa je ostal neobčuten za njene darove. Časti in odklikovanja so se sipala na vojščaka, ki se ni brigal zanje, in Kaj Lucij Licinij je bil morebiti bolj spoštovan in manj zavidan ko marsikdo drug v prestolnem Rimu.

Zgodilo se je nekega dne, kratko pred Neronovo smrtjo, da je šel general Licinij na svojem potu iz foruma čez trg, kjer so bili na prodaj sužnji.

Nekdo ga potegne za roko.

Gargilian je bil, znani trgovec s sužnji. Nujno ga je prosil, naj si pogleda "sveže blago," ki je pred kratkim dospelo iz Britanije.

To ime je koj vzbudilo Licinijevo zanimanje. Stopil je za trgovcem in govoril par prijaznih besed z nesrečnimi barbari v njihovem domačem jeziku.

Kar mu nehote obvisijo oči na lepem mladeniču, krepke, orjaške rasti. Postavljen je bil na vzvišenem mestu in od daleč je bila vidna njegova visoka postava nad množico. Številne in napol zarasle rane in brazgotine so pokrivalo njegovo telo. In kako tudi ne — Saj bi ne bil med sužnji, na trgu naprodaj, da ni bil ranjen v boju. Plemenitega rodu je bil, to mu je bilo videti, in hučo težko mu je del njegov sramotni, poniževalni položaj.

Licinij je gledal njegov obraz, in njegove velike, sinjemodne oči — in neznano čustvo je zatrepetalo v prsih rimskega generala. Z nerazumljivo silo ga je vleklo srce k ujetniku, obstal je pred njim in ga zamišljeno, pozorno opazoval.

Izkušnemu trgovcu ni ušlo generalovo zanimanje za sužnja.

VELIK POŽAR — ŠKODE \$75.000.

Chicago, Ill. — Ogenj je izbruhnil na 538 S. Dearborn cesti v Mortorj poslopju, ki je povzročil \$75.000 škode. Delavci in uradniki so se rešili, dasi se je ogenj bliskoma širil in je bilo na mah celo poslopje v dimu. Plameni so segali do šestega nadstropja, od koder so gasilci rešili dve osebi, sicer bi se bile zadušile v dimu. Kako je ogenj nastal ni znano.

SIRITE "A. S. in EDINOST"
SIRITE "A. S. in EDINOST"

"An EXTRA Pair Gives Double Wear"

OBLEKE Z DVOJNIMI HLAČAMI

Vse kar je novega v barvi, blagu in izdeljavi za moške in dečke dobite pri nas, in sicer z eno vrsto ali dva vrsti gumbov.

KRASNA IZBERA ČISTO VOLNENIH OBLEK, KATERIH CENA JE:

\$30; \$35; \$40; \$50

Vse obleke so z dvojnimi hlačami.

Velikosti za normal, debele, šibke in velike.

(M. H. JELINEK)

Vogal Blue Island ave. in 18. ulica.

Odprto v torek, četrtek in soboto zvečer, kakor tudi nedeljo dopoldan.

Slovenskim gospodinjam

je znano, da se dobi najboljšo svežo meso, suho prekajeno meso, perutnino ali druge vrste meso, kakor tudi prave KRANJSKE DOMA NAREJENE KRVAVE IN MESENE KLOBASE edino pri domačem mesarju:

Math Kremesec

SLOVENSKI MESAR

1912 W. 22nd STR.,

CHICAGO, ILL.

Phone: CANAL 6319.

FIRST NATIONAL BANK

Established 1857

Pošiljate Vi Denar v Evropo

Ako ga pošiljate, pridite k nam po jasnila. Naša svetovna zveza nam omogoča z našo osemindesetletno izkušnjo v bančnem podjetju, da Vam lahko nudimo VEDNO NAJCENEJŠO POŠILJANJE denarja. Pridite!

FIRST NATIONAL BANK
Največja in najstarejša banka v Jolietu.

Premoženje te banke znaša \$13,000,000.00

THE OLDEST and LARGEST BANK in JOLIET

PISANO POLJE

J. M. Trunk.

Glas Svob. svetuje jugoslovanski vladi, naj bi rešila verska vprašanja vseh veroizpovedi tako — lé: . . . "kdor hoče cerkev, vero in duhovnike, si naj iste plača. . ." Tu v Ameriki je tako. Čemu pa ne pustite ljudi pri miru, ako hočejo cerkev, vero. . . in tudi plačujejo?? Kje je Vaša doslednost? Dobro vemo, kam pri Vas pes tace moli.

Dogodek št. 77. v Prosveti

Neizpovedanka Wisconsin pripoveduje o stari mami, o molitvi, črni kokoši in klepetanju. Da morate blatiti spomin svoje stare mame! Žavba je za Vašo neizpovedano dušo, in žavbe potrebujete če je tudi samo od konjederke. Bogami, da je bila molitev slaba, a Vaša stara mamica je molila, in ker je bila brčkone reyna ter morala misliti na vsako jajčice, ji Bog gotovo ni tega zameril, da jo malo polomila. Bog dobro ve, da smo revčki. Vam brčkone ne bo treba klepetati, ker morda sedite pri mizi, polni jajc, zato ni klepetanja, še manj kake molitve. Ker blatite spomin stare mame, Vam tudi ne bo za to, da jo kdaj vidite. Jaz mislim, da bo stara mati v nebesih, ali bote tudi Vi tam, na to pa sami mislite.

Dogodek št. 73. Šel sem malo na bddih. Vsedem se na breg divnega Turquois Lake. Biser je, kakor detinsko oko. Naokrog gorski velikani. Duša mi prekipava veselja, da zrem ta gorski svet, tako prostran, tako krasan. Odprem Prosveto. Št. 73. Pisec zatrjuje, da je dogodek resničen, in če bi ne bil, šmentana marcina kosmata. . . dober je, nimam nič proti njemu, saj smo tudi fajmoštri ljudje, in se nam lahko pripeti, da plešemo s kakim rogljačem čardaš. Dobro, da sem bil sam, in me je slišalo samo jezero, so me čule le vitke jelke, poslušali le gorski velikani. . . smejal sem se, kakor že dolgo ne. Veličasten je gorski svet, tudi ljudje niso vedno hudobni, saj, mislim, pisec ni hudo nameraval, ko je pisal in v Prosveti med včasih čudnimi "dogodki" objavil št. 73. Mrcina kosmata — krasni svet.

Dogodek št. 73. Šel sem malo na bddih. Vsedem se na breg divnega Turquois Lake. Biser je, kakor detinsko oko. Naokrog gorski velikani. Duša mi prekipava veselja, da zrem ta gorski svet, tako prostran, tako krasan. Odprem Prosveto. Št. 73. Pisec zatrjuje, da je dogodek resničen, in če bi ne bil, šmentana marcina kosmata. . . dober je, nimam nič proti njemu, saj smo tudi fajmoštri ljudje, in se nam lahko pripeti, da plešemo s kakim rogljačem čardaš. Dobro, da sem bil sam, in me je slišalo samo jezero, so me čule le vitke jelke, poslušali le gorski velikani. . . smejal sem se, kakor že dolgo ne. Veličasten je gorski svet, tudi ljudje niso vedno hudobni, saj, mislim, pisec ni hudo nameraval, ko je pisal in v Prosveti med včasih čudnimi "dogodki" objavil št. 73. Mrcina kosmata — krasni svet.

— South Bend, Ind. — Frank Brucezi, ki je usmrtil svojega tovariša Gennarota v prepjuri radi neke pijače, je višje sodišče obsodilo v dosmrtno ječo.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Vsem cenjenim naročnikom in našim rojakom v državi Ohio in Pennsylvaniji naznanjamo, da jih bo te dni obiskal naš potovalni zastopnik

MR. LEO MLADIČ,

ki je pooblaščen pobirati na ročnino, oglašene in vse drugo kar je v zvezi z našim listom. Rokaje po naselbinah prosimo da grede Mr. Mladiču na roke in mu pomagajo pri razširjanju katoliškega tiska.

Uprava A. S. & Edinost.

JUST KIDS — "Layin'" For A Tattle Tale.

HE'S MOST HERE TOMMY

YOU'ES WAIT TILL I GET MY MITTS ON HIM!

FOUREYES TOLD MISS BROWN THAT TOMMY PUT A TACK ON HIS SEAM SHE GIVE TOM NA'FUL LICKIN'!

INTERNATIONAL CARTOON CO.

ZA DRUŠTVA

cerkvena, podporna ter razne slavnosti.

Svetinje, gumbi, trakovi z napisi, regalije znake itd.

Pečati, štampilje in druge potrebščine naročite pri

A. S. & EDINOST

1849 WEST 22nd STREET
CHICAGO, ILL.

CLEVELANDČANJE!
kadar potrebujete pogrebniška se spomnite vedno na prvi slovenski pogrebni zavod

GRDINA IN SINOVI
1053 — E. 62nd St.
CLEVELAND, OHIO

Primitite za bližnji telefon in pokličite:
Randolph 1881 ali 4550.

LOUIS STRITAR

se priporoča rojakom za naročila premoga, katerega pripeljam na dom. Prevažam pohištva ob času selitev in vse kar spada v to stroko.

Pokličite me po telefonu!
2018 W. 21st Place
CHICAGO, ILL.
Phone: Roosevelt 8221.